

Utlysning av midler til forskning på jordbruk og matindustri (FFL/JA) for prosjekter med oppstart i 2023

Midlene skal gå til prosjekter som bidrar til økt verdiskaping, lønnsomhet og bærekraft i hele landbrukets verdikjede fra primærproduksjon via foredling og helt fram til forbruker. Bærekraftig matproduksjon, i tråd med FNs bærekraftsmål, omfatter både økonomi, sosiale forhold og miljø- og klimahensyn.

Forskningen skal bidra til å nå de gjeldende landbrukspolitiske målene og søknadene bør svare til ett eller flere av de fire overordnede målene i landbrukspolitikken, jf. Meld. St. 11 (2016-2017) og Prop 1 S (2020-2021). Forskningen skal resultere i anvendte løsninger med stor nytte for næringen. Søknader må vise til eksisterende utfordringer, problemstillinger og kunnskapshull og hvordan prosjektet konkret vil svare på disse og medvirke til at de landbrukspolitiske målene kan nås.

Matsikkerhet og beredskap

Å sikre forbrukerne trygg mat og styrke matvareberedskapen er hovedmålene knyttet til matsikkerhet og beredskap. Gjennom satsing på avl, forskning og utdanning skal utnyttelsen av de biologiske ressursene økes. God dyre- og plantehelse og god dyrevelferd er grunnlaget for nok og trygg mat.

Følgende områder er særlig relevante:

- forsyningsevnen i norsk landbruk og matindustri i krisesituasjoner
- økt produksjon og utnyttelse av norske mat- og fôrressurser
- antiresistensstrategier mot planteskadegjørere i jord- og hagebruk og mot sykdomsfremmende organismer i husdyrholdet
- bærekraftig bruk av emballasje og emballeringsteknologi for riktig holdbarhet og redusert matsvinn
- overføring av helseskadelige forbindelser til mat- og fôrvekster gjennom jord, luft og vann
- overvåking av norsk plante- og dyrehelse, forebygging av nye sykdommer og risiko knyttet til internasjonal handel
- produktutvikling og -foredling som bidrar til økt utnyttelse av norske råvarer til både mat og fôr

Landbruk i hele landet

Landbruk i hele landet kan oppnås ved å legge til rette for et mangfoldig landbruk med en variert bruksstruktur og geografisk produksjonsdeling som gir muligheter for bosetting i hele landet. Tiltak for økt bruk av jord- og beiteressursene og tiltak som sørger for rekruttering til næringa i hele landet kan bidra til dette.

Følgende områder er særlig relevante:

- sammenheng mellom økonomi i primærproduksjonen og bærekraftig bruk av arealene
- kunnskap som kan bidra til å styrke utdanningstilbudet og øke rekrutteringa til landbruket og matindustrien

- bærekraft i norsk landbruk og matindustri knyttet til arbeidskraft/menneskelige ressurser
- kunnskap om muligheten for å nå de landbrukspolitiske målene gjennom effektiv innretning av markedsordningene og landbrukspolitiske virkemidler rettet mot landbrukets verdikjede, herunder produksjon, marked, miljø og klima
- økt beitebruk i utmarka og bruk av jordbruksarealer som er gått ut av drift
- sortsutvikling og planteforedling samt dyrkningsmetoder tilpasset regionale forhold

Økt verdiskaping

Landbrukspolitikken skal legge til rette for bonden sine inntektsmuligheter og evne til å investere i gården og bidra til en effektiv, lønnsom og bærekraftig utnyttelse av gården sine samla ressurser. Markedsbaserte produksjonsmuligheter må utnyttes, og verdikjeden for mat må være kostnadseffektiv og konkurransedyktig. Norge som matnasjon må videreutvikles.

Følgende områder er særlig relevante:

- utvikle kunnskap om hvordan økonomien i primærproduksjonen kan styrkes i en kostnadseffektiv verdikjede
- utvikle kunnskap og metoder for økt utnyttelse av restråstoffer i verdikjeden for mat og drikke til utvikling av nye og lønnsomme produkter
- kartlegge muligheter for økt norsk matproduksjon og konkurransedyktighet for de landbruksbaserte mat- og drikkenæringene i et marked i endring
- kartlegge innovasjonspotensialet i og på tvers av verdikjeder
- utvikling, tilpasning og bruk av ny teknologi og nye metoder som bidrar til effektivisering i alle ledd i verdikjeden, eksempelvis automatisering, robotisering, informasjonsteknologi og sensorteknologi. For prosjekter som omfatter primærjordbruket er det spesielt viktig med teknologi som er tilpasset regionale forhold og fokus på kostnadsnivå
- videreutvikling av metoder og samarbeidsløsninger for innsamling, analyse og bruk av store datamengder
- økt kunnskap om forbrukertrender, kosthold, helse og ernæring

Bærekraftig landbruk med reduserte klimagassutslipp

Et bærekraftig landbruk innebærer bærekraftig bruk og vern av landbruket sitt areal- og ressursgrunnlag. Jordhelse og agronomi må sees i sammenheng, da dette er forhold som påvirker matjordas produksjonsevne. Kulturlandskapet og naturmangfoldet må ivaretas, og forurensing og klimagassutslipp fra landbrukets verdikjeder, inklusive mat og drikkenæringen, må reduseres. Bærekraftig husdyrproduksjon som gir optimal ressursutnyttelse og reduserte klimagassutslipp er også et viktig mål. Klimatilpasningstiltak og utslippsreducerende tiltak henger nøye sammen og må skje parallelt.

Følgende områder er særlig relevante:

- ny kunnskap og metoder som bidrar til reduserte klimagassutslipp og økt karbonbinding i landbrukets verdikjeder.

- framskaffelse av kunnskapsgrunnlag om ulike produksjoners klimapåvirkning, klimatilpasset produksjon og tilpasningsstrategier, samt effekter av tiltak og eventuelle positive eller negative tilleggseffekter
- problemstillinger som omfatter forholdet mellom klima og bærekraft
- ny kunnskap, metoder og driftssystemer for å sikre god jordhelse, herunder økologiske driftsmetoder og kulturspesifikke jordhelsetiltak
- kartlegge og løse miljøutfordringer som følge av jordbrukets og matindustriens påvirkning på økosystem, vannmiljø og naturmangfold
- metodikkutvikling